

[Thøstrup.]

skal regnes med bruttolånsprincippet i stedet for med nettolånsprincippet, og at der ikke mere gives adgang til mod sikkerhed at låne i tredjeprioritetsinstitutterne ud over de 75 pct. Når jeg siger, at det er tydeligt at se, at de skal være permanente, er det jo, fordi de er foreslået som egentlige lovændringer og ikke som ændringer med en tidsgrænse. De er foreslået som ændringer, der skal gælde fremefter.

Jeg vil ikke angribe ministeren for at gennemføre bruttolånsprincippet, det må efter min opfattelse være det rigtige princip. Med dette princip giver man nationalbanken en adgang til ved forhøjelse af renten at dæmpe et for stort pres i byggeriet. Derfor har jeg ikke noget imod, at denne bestemmelse indføres permanent. Det egentlig gennemførte bruttolånsprincip burde efter min mening aldrig have været forladt. Den delvise genindførelse, som sker her, giver, såvidt jeg kan se, en ikke ringe begunstiggelse til de sociale selskaber i forhold til det private byggeri. Men medens jeg kan godkende dette forslag, så stiller det sig helt anderledes med det andet. Det må i alle tilfælde være forfejlet at gøre det permanent; dette skal jeg komme tilbage til.

Men foruden at disse bestemmelser gøres permanente, skal de udvides til at gælde hele landet, mens bestemmelserne om huslejen, størstearalerne og håndværkerudgifterne for parcelhuse kun skal gælde for de områder, hvor der er byggestop.

Over for denne buket af restriktioner lyder det absurd, når den højtærede boligminister siger, at regeringen er fast besluttet på at skride til en afvikling af bygge-reguleringen så hurtigt som muligt. Hvis den virkelig har den opfattelse, er jeg bange for, at den nu er i færd med at gennemføre noget, der vil vise sig at gå i den stik modsatte retning. Gennemførelse af disse restriktioner vil forhindre den forøgelse og billiggørelse af byggeriet, som er målet for alle i det høje ting, og jeg er bange for, at restriktionerne vil betyde en sænkning af boligstandard og en hindring for at gennemføre de boligformer, der med rette er ønsket af befolkningen.

Må jeg først sige lidt om byggeriets effektivisering og byggeriets billiggørelse. Der er fra alle sider enighed om, at det er

nødvendigt for at få nye metoder, ny industrialisering og bedre tilrettelæggelse af byggeriet til at slå igennem, at bestemmelserne for byggeriet er permanente over lang tid. Der har i de sidste 10 år ikke været et eneste år, hvor der ikke har været ændret på reglerne. Man kan ikke forvente, at nogen vil investere i nye metoder, foretage undersøgelser eller lægge planer, når det grundlag, man skal gå ud fra, stadig ændres. Jeg beder også om, at man vil tænke på, hvilke tab der lides ved de nu foreslåede ændringer. Med dem bliver en stor del af planer og tegninger værdiløse.

Jeg tror ikke, det er forkert, når jeg siger, at alle kyndige byggefolk i dag mener, at mulighederne for at bygge billigere og bedre — og derfor også for at bygge langt mere — i virkeligheden er til stede, men at vi lader disse muligheder være ubenyttede, fordi vi ikke foretager en rolig og forsigtig afvikling af de nuværende restriktioner uden at indføre nye, således at privat initiativ og fri konkurrence kan komme til at gøre sig gældende på dette område.

Jeg kan godt fortælle den højtærede minister, at det ærede medlem hr. Finn Poulsen og jeg i disse dage har fået henvendelser både fra det traditionelle byggeris side, det, der bygger med mursten, om jeg så må sige, og fra montagebyggeriets side, og fra begge sider siger man, at man kan bygge billigere end den anden part. Jeg kan ikke forstå, at man dog ikke lader disse to parter konkurrere. Jo mere man kan åbne for friheden — og jeg er helt enig med den højtærede minister i, at der er grænser herfor sat af vore økonomiske forhold og måske også af den forhåndenværende arbejdskraft — men jo mere vi kan åbne for friheden og konkurrencen, jo mere vil byggeriet blive effektiviseret og billiggjort, og jo flere restriktioner vi lægger på det, jo mindre vil der blive gjort for at billiggøre det, og jo mindre kan det betale sig at investere i det for at skabe bedre former og nye metoder.

Det er, som om den højtærede minister ikke har forstået den lære, som både restriktionsperioden her i landet under krigen og forskellen mellem Øst- og Vesteuropa i dag ellers indskærper med så stor tydelighed, den, at hvor en vare er belagt med maksimalpris, bliver der for lidt af denne vare,